

СУЧАСНА ІСТОРІОГРАФІЯ ГОЛОДОМОРУ (2014–2021 рр.)

Голодомор 1932–1933 рр. є трагічним, але концептуальним явищем для української нації, оскільки демонструє особливості національної свідомості та пам'яті. Метою статті буде розгляд сучасних історіографічних матеріалів після повалення проросійського режиму В. Ф. Януковича (2014 р.) до сьогодні (2021 р.).

Після Революції Гідності 2014 р. тиск влади на українських істориків послабився. Теорія геноциду перестала бути під забороною, та набула «титульного» положення. Велику роль у домінуванні геноцидного підходу до подій 1932–1933 рр. зіграв розрив між українським та російським середовищем. Революція поховала надії Росії нав'язати своє історіографічне бачення на Голодомор, шляхом реалізації кількох потужних та добре профінансованих проєктів [1, 82].

У 2014–2016 рр. центром наукових досліджень знову став Київ. Тут працюють провідні дослідники Голодомору в Україні – Е. Либанова, О. Гладун, Л. Гриневич, Г. Єфименко, В. Сергійчук, О. Стасюк, М. Антонович, С. Кульчицький, О. Якубова та інші. Масштабні дослідження відбуваються у стінах Києво-Могилянської академії, Українського Центру вивчення Голодомору, Інституту історії НАНУ, Центру українознавства Київського Національного університету ім. Т. Г. Шевченка [2, 192].

У 2017–2018 рр. відбулося повторне зростання інтересу до вивчення Голодомору з позиції регіоналістики. Окрім цього, Голод розглядався у гендерному та соціально-філософському напрямку. Тематиці голоду 1932–1933 рр. присвятили публікації Д. Онісковець, М. Кучарук, А. Харченко, О. Абразимова, М. Кордон, Л. Булоус, Л. Рожак, Н. Ливицька, С. П'ятначенко, С. Онуфрив та інші. У 2018 р. вийшла фундаментальна монографія В. Гудзя з історіографії Голодомору [3, 154].

У 2019–2020 рр. Голодомор досліджувався у декількох напрямках: краєзнавчому, ставленні світової спільноти до трагедії, підрахунку жертв, збиранні фольклору, формування національної пам'яті, збору усної історії. Серед основних авторів слід зазначити – Н. Степанця, Д. Рябченка, В. Дерев'янка, А. Кабардіна, Т. Єщенка, Л. Вовчука, Г. Мурзу, С. Кульчицького [4, 268].

У першій чверті 2021 р. дослідження Голодомору продовжилися. Наукові статті, присвячені концептуальним особливостям, підрахунку жертв, соціальним наслідкам трагедії 1932–1933 рр. були написані такими дослідниками: В. Великодньою, І. Якубовським, О. Рудницькою, М. Дурдинцем [5, 983].

Результати сучасних досліджень були затверджені та обговорені на міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Голодомор 1932–1933 рр.: втрати української нації» (2016 р.), «Проблеми дослідження Голодомору у ХХІ ст.: цифри, джерела, висновки» (2017 р.), «Штучні голоди в Україні в ХХ столітті» (2018 р.), «Проблеми екзистенційного вибору під час Голодомору-геноциду» (2019 р.), «Міждисциплінарні підходи у дослідженні Голодомору-геноциду» (2020 р.) [6, 128].

Отже, сучасна історіографія Голодомору характеризується домінування теорії етноциду та злочину радянської влади проти української нації. Усі інші варіанти та підходи до оцінки подій 1932–1933 рр. не є перспективними у сьогоднішніх дослідженнях.

Список використаної літератури

1. Слободян Л. А. Проблема голоду 1932–1933 рр. в Україні в українській та російській історіографіях 1991 – 2013 рр. / Л. А. Слободян // Слов'янознавство. – Вип. 5. – 2014. – С. 82–90.
2. Харченко А. Сучасна українська історіографія Голодомору / А. Харченко // Історіографічні дослідження в Україні. – Вип. 8. – 2016. – С. 187–219.
3. Єрмак О. Сучасна історіографія Голодомору 1932–1933 рр. / О. Єрмак // Проблеми історії України. – Вип. 18. – 2018. – С. 153–162.
4. Рожак Л. Голодомор 1932–1933 рр. як геноцид української нації / Л. Рожак // ММК: Штучні голоди в Україні ХХ століття. – Київ, 2018. – С. 267–275.

5. Гудзь В. Історіографія Голодомору 1932–1933 рр. в Україні : монографія / В. Гудзь. – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. – 1153 с.

6. Єщенко Т. Голодомор в народних оповіданнях / Т. Єщенко// Тоталітаризм – порядок знищення національної пам'яті. – Львів, 2020. – С. 121–127.

Науковий керівник: к.і.н, доцент Лисиця Л. Г.

Постоско В. С.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

УКРАЇНКА, ЯКА СТАЛА ЗІРКОЮ АМЕРИКАНСЬКОГО ШОУ-БІЗНЕСУ

4 квітня Легендарній Квітці виповнилось б 68 років. Вона понад усе мріяла приїхати до України. Своім землякам присвятила два альбоми, обидва були номіновані на премію «Греммі».

Її рідкісне колоритне сопрано, знав чи не кожен американець. Її голос озвучував ролики найвідоміших компаній США. Американка українського походження – Квітка Цісик, українськими піснями заповнила мільйони сердець по всьому світу. «Моя мрія була, що на Україні хтось почує» [1] – зізнається співачка у інтерв'ю 1992 році, яке було записано у Нью-Йорці.

Знана за кордоном Кейсі Цісик народилася 1953 р., у США в родині емігрантів із України. Любов до музики, батьки привили ще змалечку. З ранніх років дівчинка разом із старшою сестрою Марією, займалася грою на скрипці та фортепіано. «Я вчилася із татом на скрипці, від п'ятого року життя. Мені батько показав, що то є українська пісня і яка лірична, як вона промовляє до серця» [1].

У будні дні була звичайна американська школа, на вихідних – школа українознавства. А ще батьки віддали Квітку до Пласту. До 16 років юна пластунка відвідувала тритижневі табори у горах. Потім була Нью-Йоркська консерваторія, після її завершення дівчина зробила кар'єру у рекламному бізнесі. Емоційні вокальні дані і чиста музичність Квітки, привели її на прослуховування для рекламних роликів на телебаченні та радіо. Кейсі Цісик спочатку почала працювати в студіях звукозапису, щоб оплатити вокальні уроки, ноти та оперні прослуховування. Вона швидко зрозуміла, наскільки добре вона підходить для роботи та успіх в ексклюзивному світі студійного співу, і вона повністю насолоджувалася різноманітними музичними вимогами, що пропонували їй [5]. American Airlines, «Coca-Cola» та авіакомпанії «Дельта», Sears, Safeway, Starburst, ABC, NBC, CBS, «Макдоналдс» – це далеко неповний перелік компаній, які просували свою продукцію на ринку, за допомоги вокалу української Квітки [3]. Протягом 16 років і до кінця життя, вона була офіційним голосом «Ford Motors». Більшість американців до сьогоднішніх днів пам'ятають музичний джінгл «Have you driven a Ford lately» у виконанні Кейсі Цісик. Для цього автомобільна компанія «Ford» подарувала їй автівку. За оцінкою цієї ж компанії, голос Цісик прослухали більше 22 мільярдів разів, що в декілька разів більше за населення Землі [4].

Квітка Цісик мала відзнаки, які утверджували її як небуденного митця в американському середовищі. У 1978 р. здобула нагороду «Оскар» і «Золотий Глобус» у номінації «Найкраща пісня до фільму» за виконання пісні у фільмі «You Light Up My Life» («Ти осяєєш моє життя»), а також була номінована на нагороду «Греммі» в категорії «Пісня року» [6, 250].

Українці про Квітку Цісик не знали, аж поки у 80-х роках вона не видала два альбоми: «Квітка» та «Два кольори». На їх запис співачка запросила найкращих музикантів США та витратила вражаючу суму на ті часи – 200 тисячі доларів. Платівки згодом номінують на найпрестижнішу музичну премію «Греммі» у номінації фольк. «То був мій дарунок для українців, і моя мрія була, щоб вони це почули». А на Україні попри заборону Радянського Союзу все таки почули. Родичка Квітки – Марта Качмар згадує, що платівки прислали з Америки: «у дитинстві дуже любили слухати. Ми знали, що дуже хвалитися нею не можна, то